

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

ita. Oppugnauere aliquantis vicibus urbem qui obsede-
 runt: sed non tanta erat in armis fiducia, quanta in fa-
 me, quod sciebant nihil illis esse ad perniciem propius. Vi-
 cinum erat obsidentibus monasterium Reddageshusen: In
 hoc castra sua dux, iam adspirante bruma reuocauit,
 firmavitque, ut quantiscumque armis inexpugnabile vi-
 deretur: Excubias opportunis locis ordinauit, ut aditus
 urbis obseruarent. Aliquot aliquando facta sunt leuia
 praelia, & in excursionepeditum, qui iam obsessis acces-
 sere, vel in ipsa urbis oppugnatione, qua aliquando cru-
 enta fuit dum caderent icti bombardis nonnulli. Aliquan-
 do etiam fors alternata est, victoresque cadunt. Ferunt
 ciues, si viribus usi, animis valuissent, paruo quem habe-
 bant militum numero, si ex multis suorum millibus ali-
 quanta iunxissent, facile pares fore obsidentibus. Sed lon-
 ga illos tranquillitas, & rerum insolentia fecit ad arma
 ignauiores. Ad intestinam discordiam saepe fortes fuere:
 ad externa arma propulsanda nihil unquam magnum
 ostenderunt. Durauit obsidio ex aestate per autumnum
 & uniuersam brumam, cum omnis spes ducis & auxili-
 orum eius esset in expugnatione famis: Sciebant hoc,
 qui foris bene volebant obsessis. Itaque rebus necessa-
 rijs ad importandum undique in Hildesem conuectis, con-
 traxere ipsi Hildesemenses, quas ex suis vicinisque pote-
 rant, vires & arma, ac Brunswicensibus per nuncium
 significauere, ut occurrerent venientibus, omni qua pote-
 rant virtute, ut commeatum etiam inuitis hostibus in-
 ueherent in Brunswicum.

CAPVT XIX.

AD oppidum Peyne Hildesemenses cum omni ap-
 paratu peruenerunt incolumes: Inde mouen-
 tes, obuios ex constituto habuere Brunswicenses:
 Nec

Nec potuit tantum apparatus dux ignorare. Igitur omni quo poterat equitatu ac peditatu occurrerat impediturus, etiam cōserta hostibus manu, certus conflagrare: Tormenta bellica praeiussit in opportuna loca cū custodibus, ipse cū omni agmine sequutus. Iam egressi Hil- desemenses cum Brunswicensibus, in copias ducis rectā contendunt, in eum praesertim locum, in quem tormenta collocasset, & commissa manu pugnant. Ibi superiores effecti urbici, ducis primas copias repellunt, & si satis instetissent, impedimenta bellica hostibus abstulissent: Sed seruauere vires suas magno, quod cernebant, agmini ducis. Igitur progressi in villam non longinquam urbici, castra sua ex tempore communiunt, omnibus in medium acceptis: extrema curribus & instrumentis bellicis vallauerunt: dispositis ad iactum bombardis, in eam partem, vnde sibi imminere hostes prospicerent: hunc in primis errorem committentes, quod pro multitudine suorum angusta nimis loca metarentur, quod difficulter se vertere, minus autem possent impedimenta transferre. Dux eius rei non ignarus, suum agmen circundavit, ea via sequutus, qua illi in vallem descenderant: Iam apparebat commissus error, quod angusto loco mutare propugnacula non possent: Denso dux agmine mouit in hostes: Primi equites ea steterē fixi pressura, ut non se commouerent. Igitur aliquanti ducalium, ex urbicorum castris icti bombardis, aliquanti etiam casigladis, tam erant propinqui, ut non se in villam partem possent commouere. Insigni ibi clade accepta ducales retrocessere: Diu tamen deliberauerunt, si iterum adorirentur. Urbici autem cū hostes declinarent, quadrato agmine incessere, parati semper ad pugnam vndecumq; incurrerentur: Illo die Brunswicum ere-

pam

ptum est ex hostium faucibus, in quas iam penè fames contrusit. Tum cecidèrè animi obsidentium: cœpitq; inter principes de totius causa interceptione agi. Constitutis primùm treugis, interim de cōpromisso deliberatum. Constituere demùm causam omnem in manus duorum principum, qui equiores ad omnia viderentur: Ea fides tum facta est Brunswicensesibus. Ernestus Magdeburgensis archiepiscopus, dux Saxonia, marchio Misnensis, Ioannes marchio Brandenburgensis, princeps elector, electi sunt ad causam arbitri. Aderant cùm tractaretur in Tzeruest duo Henrici principes Brunswicenses, Magnus quoq; dux Magnopolensis: ipsi quoq; Brunswicenses cum amicis suis. Forma agendi hac erat: Audita partes diuisim: primò duces, deindè Brunswicenses: absente parte semper altera: Verbum dicentis accipiebant notarij: Ea tarditate pronuntiandum fuit. Et quauis multa sint intentata, tamen ista vice res ad exitum non peruenit. Alio deindè tempore res à multo minoribus est coequata, vt ex quatuor arcibus, quas de manu Brunswicensium dux bello cepisset, due illi remanerent: Ex duabus alteris, vna maneret desolata, Asseborg, aquanda solo: Alteram ciues retinerent, cum predijs suis: Ità tamen, vt subditos se principibus suis agnoscerent: Cetera sunt abditiora, nec manauerunt in vulgus.

CAPVT XX.

Iam cœpit Henricus dux Brunswicensis senior, agnominatus comparatione propinqui sui ducis de Luneburgo aequè Henrici, haberi formidabilis: Compertum erat ingenij neruis, animi, corporisque viribus, dexterritate consilij, multis prauale: Aboleri iam cœpit eius rei memoria, quam ante paucos annos nonagesimo post

O o o

mille